

U IMEREPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Trgovački sud u Osijeku, po sucu pojedincu mr. sc. Mirjani Baran, u pravnoj stvari tužitelja Salami Aurea d.o.o., OIB:44804196927, Čepin, Kralja Tomislava 151, kojega zastupa punomoćnik Ivica Kovačev, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Darko Šuper, Ivica Kovačev, Iva Kovačev, Osijek Europske avenije 3/I protiv tuženika Republika Hrvatska, OIB:52634238587, koju zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, te umješača na strani tuženika Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, OIB:99122235709, Zagreb, Ulica grada Vukovara 269D (dalje: Agencija), kojega zastupaju odvjetnici iz Odvjetničkog društva Šooš Maceljski, Mandić, Stanić& Partneri d.o.o. Zagreb, Trg žrtava fašizma 6/III, radi naknade štete u iznosu od 38.482.500,00 kn, nakon glavne i javne rasprave zaključene 20. srpnja 2018. u nazočnosti tužiteljeva punomoćnika i tuženikova zastupnika po zakonu i punomoćnika umješača na strani tuženika, na ročištu za objavu sudske odluke održanom 27. kolovoza 2018.

presudio je

I. Nalaže se tuženiku Republika Hrvatska, OIB:52634238587 platiti tužitelju Salami Aurea d.o.o., OIB:44804196927, Čepin, Kralja Tomislava 15, na ime nakade štete iznos od 38.482.500,00 kn (tridesetosammilijunačetristoosamdesetdvijetisućepetstokuna) zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 15. prosinca 2016. pa do 31. prosinca 2016. po stopi od 7,88% godišnje, od 1. siječnja 2017. do 30. lipnja 2017. po stopi od 7,68% godišnje, od 1. srpnja 2017. do 31. prosinca 2017. po stopi od 7,41% godišnje, a od 1. siječnja 2018. pa do isplate po stopi od 7,09% godišnje, a u slučaju promjene stope zatezne kamate po stopi zakonske zatezne kamate koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, kao i da tužitelju naknadi parnični trošak u iznosu od 1.242.500,00 kn (jedanmilijumdvjestočetrestdvijetisućepstokuna) zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje na taj trošak teku od 27. kolovoza 2018. pa do isplate po stopi zakonske zatezne kamate koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, sve u roku osam dana.

II. Zahtjev tužitelja za isplatu zateznih kamata na glavnici u iznosu od 38.482.500,00 kn (tridesetosammilijunačetristoosamdesetdvijetisućepetstokuna) te na parnični trošak u iznosu od 1.242,500,00 kn (jedanmilijumdvjestočetrestdvijetisućepsto kuna), preko stope zakonske zatezne kamate koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, kao i naknadu parničnog troška u iznosu od 509.375,00 kn (petstodevettisućatristosedamdestpetkuna) zajedno sa pripadajućim zateznim kamatama na taj trošak odbija se kao neosnovan.

Obrazloženje

Tužitelj u tužbi kao i tijekom postupka u bitnome navodi da je Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju 25. rujna 2015. donijela Odluku o dodjeli sredstava tužitelju kao korisniku u iznosu od 38.482.500,00 kn za Podmjeru 4.2. "Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda" Operaciju 4.2.1. "Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima", za prihvatljive troškove. Predmetnu odluku je Agencija donijela na temelju čl. 24. st. 2. toč. a) Pravilnika o provedbi mjere M04 "Ulaganja u fizičku imovinu" Podmjere 4.2. "Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda" iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. (dalje: Pravilnik). Nakon provedene kontrole tužiteljeva zahtjeva utvrđeno je kako je pravovremen, potpun i da udovoljava propisanim uvjetima i kriterijima te je provedeno rangiranje u skladu s čl. 23. st. 3. Pravilnika. Znajući da ispunjava uvjete i kriterije propisane natječajnom dokumentacijom, tužitelj je ishodio Građevinsku dozvolu i otpočeo pripreme za realizaciju projekta, te su radovi intenzivirani nakon dobivanja Odluke o dodjeli sredstava. Tužitelj je projekt završio, zaposlio radnike i otpočeo proizvodnju. Nadalje navodi kako je Agencija donijela 1. kolovoza 2016. novu odluku pod nazivom "Izjava o poništavanju obveze" pod brojem Klasa:440-12/15-04-02-01/0011, Ur. broj: 343-08"/01-16-005(dalje: Izjava) kojom je poništena Odluka o dodjeli sredstava, te je određeno da danom davanja Izjave ta odluka ne proizvodi prava i obveze između stranaka i da je Izjava konačna. Tužitelj ističe kako je člankom 28. st. 4. a) Pravilnika, Agencija ovlaštena poništiti obvezu u slučaju negativnog nalaza kontrole na terenu pri čemu bi bila utvrđena nepravilnost koja prelazi 50 % ukupne vrijednosti projekta odnosno kada korisnik prekrši odredbe Pravilnika, natječaja koji je prethodio Odluci ili ne ispuni obveze utvrđene Odlukom o dodjeli sredstva ili ako utvrđena nepravilnost predstavlja sumnju na prijevaru. Tužitelj ističe kako u konkretnom slučaju nije postojao niti jedan od navedenih razloga i da je stoga riječ o nezakonitom i nepravilnom radu tijela državne uprave – Agenciji, pa da je riječ i o nepravilnoj i nezakonitoj odluci Agencije koja je time tužitelju počinila štetu u vidu izmakle koristi u iznosu od 38.482.500,00 kn. U odnosu na navode i tvrdnje tuženika kao i umješača na strani tuženika, tužitelj u bitnome ističe kako su neosnovani i predlaže ih odbiti, te prihvatiti tužbeni zahtjev u cijelosti uz naknadu troškova tužitelju.

Tuženik se protivi tužbi i tužbenom zahtjevu u cijelosti. U odgovoru na tužbu kao i tijekom postupka navodi kako je Agencija samostalna pravna osoba i da je Pravilnikom predviđeno pravo ulaganja prigovora protiv prvostupanjski odluka Agencije za plaćanja. Navodi kako je točno da je Agencija donijela Izjavu o poništenju obveza na temelju čl. 8. st. 4. toč. a) Pravilnika i da su tijekom kontrole uočeni indikator potencijalne nepravilnosti na umjetno stvorene uvjete, te je Agencija postupila u skladu s procedurom za upravljanje nepravilnostima po zaprimljenoj prijavi sumnje na nepravilnosti i osnovano je Povjerenstvo za nepravilnosti. Navodi kako je postupak obrade zahtjeva za potporu detaljno propisan Pravilnikom, pa je Agencija tijekom pojedinih faza obrade tužiteljevog zahtjeva za potporu utvrdila da je zahtjev prihvatljiv sa stajališta ekonomskih i tehničkih analiza te da je tužitelj dostavio traženu dokumentaciju, ali da to ne utječe na činjenicu da je kod tužitelja uočeno postojanje indikatora nepravilnosti i postojanja umjetno stvorenih uvjeta, a što nije dozvoljeno po čl. 60. Uredbe EU 1306/2013. Nadalje navodi kako je provjerama utvrđeno da je društvo Žito d.o.o. osnivač društva Copadio d.o.o., društva Salami Aurea d.o.o. i društva Prosciutto Pannonico d.o.o. i da se sva društva prijavila na predmetni natječaj s projektima za ulaganje u preradu, marketing i /ili razvoj poljoprivrednih proizvoda i to u svrhu ostvarivanja prava na potporu. Navodi kako su sva tri društva osnovana neposredno prije podnošenja zahtjeva za potporu, imaju sjedište na istoj adresi i lokaciju ulaganja na katastarskoj čestici u vlasništvu iste fizičke osobe – Marka Pipunića, koji je osnivač i član društva Žito d.o.o. Uzimajući u obzir sve navedene indikatore kao utvrđene činjenice Povjerenstvo za

nepravilnosti je zaključilo da su uvjeti za stjecanje pogodnosti stvoreni umjetno radi ostvarenja većeg iznosa potpore, odnosno tri puta po maksimalni iznos potpore i da su ti uvjeti suprotni ciljevima sektorskog poljoprivrednog zakonodavstva, u smislu čl. 60. Uredbe EU1306/2'13. Stoga se tri projekta smatraju jednim projektom društva Žito d.o.o., pa je Izjava o poništenju obveze izdana korisniku Copadio d.o.o. i tužitelju. Ističe kako je Agencija bila obvezna uzeti u obzir opažanja i mišljenje revizorske misije u Agenciju u okviru IPARD programa, ali da je donošenje konačne odluke u isključivoj nadležnosti Agencije pa je ista i donijela odluku uvažavajući pravila kojima se uređuje dodjela sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Tuženik smatra kako se ne radi o nepoštivanju Procedure za upravljanje nepravilnosti (LH-PD) jer su svi postupci provedeni po propisanoj proceduri. Tuženik navodi kako tužitelj nije dokazao ni opseg niti visinu štete koju je pretrpio odnosno da bi upravo iznos koji mu je dodijeljen predstavljao iznos izmakle koristi koju u ovom postupku potražuje. Tuženik smatra tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti neosnovanim, jer tužitelj nije dokazao nezakonitosti ili nepravilnosti postupanja Agencije za plaćanja, niti je dokazao nastanak štete niti uzročnu vezu između štetnika, štetne radnje i nastale štete pa tako ne postoji niti odgovornost tuženika za naknadu štete pa predlaže odbiti tužbu i tužbeni zahtjev kao neosnovan u cijelosti uz naknadu troškova tuženiku.

Umještač na strani tuženika u cijelosti se pridružuje navodima tuženika i ističe kako tužitelj na potpuno promašen način pokušava dokazati da je rad Agencije nezakonit i nepravilan, jer treba dokazati da je Izjava o poništenju obveze protivna nekoj pravnoj normi, a ne dokazivati navodnu nezakonitost ili nepravilnost odluke Povjerenstva za nepravilnosti. Ističe kako Agencija smatra da je njezin stav ispravan i utemeljen i u skladu s regulativom EU-a, te da Agencija ne može biti odgovorna za naknadu štete radi zauzetog pravnog shvaćanja. Navodi kako je u konkretnom slučaju tužitelj prekršio odredbe Pravilnika koji zabranjuje stvaranje umjetno stvorenih uvjeta i stjecanje pogodnosti na taj način, te je tužitelj svojim postupanjem prekršio odredbe Uredbe EU-a i Pravilnika. Agencija je ovlaštena provjeravati vjerodostojnost podataka u poslovnom planu, što je i učinila u konkretnom slučaju i utvrdila da podaci nisu vjerodostojni. Ističe kako je Agencija svoje tumačenje i pravno shvaćanje odredbe o umjetno stvorenim uvjetima zauzela na ispravan način jer je upoznata s pravnim shvaćanjima Suda Europske Unije koji je u više presuda dao smjernice koje su to okolnosti koje je potrebno uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja radi li se o umjetno stvorenim uvjetima. Predlaže odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti uz naknadu troškova umještaču.

U dokaznom dijelu postupka sud je izvršio uvid u zahtjev za mirno rješenje spora; natječaj za provedbu Podmjere 4.2.1. "Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima" s priložima na listu 35. do 49. spisa; u Pravilnik o provedbi mjere M04 na listu 50. do 66. spisa; u Odluku o dodjeli sredstava od 25. rujna 2015. s priložima na listu 67. do 76. spisa; u građevinsku dozvolu od 30. siječnja 2015.; uporabnu dozvolu od 10. svibnja 2016. ; izjavu o poništenju obveze od 1. kolovoza 2016.; u zahtjev za dostavom dokumentacije od 4. listopada 2016. ; u rješenje od 21. listopada 2016.; izvadak iz zemljišne knjige na listu 86. spisa; u Pravilnik o provedbi mjere M04 ulaganja u fizičku imovinu zajedno s priložima na listu 87. do 112. spisa; u preslike stranice Ministarstva poljoprivrede na listu 113. i 114 spisa; u zapisnik sa sastanka Povjerenstva za nepravilnosti od 28. srpnja 2016. na listu 115. do 147. spisa; u Poslovnik o radu povjerenstva iz travnja 2016.; procedura za upravljanje nepravilnosti na listu 150. do 173. spisa; Uredba o institucionalnom okviru sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara, u rješenje Agencije od 16. rujna 2016.; Ugovore o građenju; Ugovore o izvođenju radova na listu 178. do 192. spisa; u privremene situacije; račune na listu 193. do 209. spisa; zapisnik sa sastanka od 18. prosinca 2014., 12. siječnja 2015., sve na listu 210. do 214. spisa;

rješenje od 26. rujna 2016.; izvratke iz zemljišnih knjiga na listu 240. do 243. izvadak iz sudskog registra na listu 244. do 249., u Odluku o osnivanju povjerenstva za odlučivanje o sumnji na nepravilnost od 30. ožujka 2016. i Odluku o izmjeni Odluke od 27. srpnja 2016.; Odluku od 20. travnja 2016. i 27. srpnja 2016.; u potvrdu na listu 286. spisa; u nalog za rad od 31. svibnja 2016.; u bilješke sa sastanka 13. srpnja 2016.; u podatke o poslovnom subjektu; u bilješke sa sastanka od 26. svibnja 2016.; u podatke o poslovnim subjektima na listu 320. do 339. spisa; u Odobreni i isplaćeni korisnici za mjeru 4.- ulaganja u fizičku imovinu od 23. lipnja 2017.; u popis dugotrajne imovine tužitelja na listu 413. do 417. spisa; Potvrdu o suglasnosti na listu 422. do 424. spisa; povijest promjena na katastarskim česticama od 28. rujna 2017. sa izvatkom iz zemljišnih knjiga sve na listu 434. do 444. spisa; u rješenje Vrhovnog suda Bugarske na listu 507. do 514. spisa; preslike etiketa na listu 538. do 545. spisa; nalaz vještaka prehrambeno tehnološke struke s priložima na listu 548. do 578. spisa), preslike kartice konta na listu 593. do 602. spisa; otpremnice, prijamni list, prijevozni list sve na listu 603. do 609. spisa; Ugovori, Aneksi ugovora, na listu 610. do 623. te na listu 655. do 676. spisa; ugovor o kratkoročnom okvirnom zajmu s Aneksima tome ugovoru od 2. siječnja 2015.; Ugovor o kreditu od 5. listopada 2015.; u posjedovni list od 29.ožujka 2018.; u deklaraciju na listu 872. do 885. spisa; u račune, naloge za otpremu na listu 886. do 920. spisa; u Nalaz vještaka Darka Ojvana iz lipnja 2018. s priložima uz taj nalaz sve na listu 921. do 1156. spisa; ovjereni prijevod pravomoćne presude Pokrajinskog upravnog suda u Varšavi na listu 1190. do 1206. spisa; u Sporazum o izradi projektne dokumentacije i tehničkom savjetovanju od 1. listopada 2014.; Ugovor o izradi projektne dokumentacije i tehničkom savjetovanju od 28. prosinca 2014.; u Ugovor za izradu projektne dokumentacije i tehničko savjetovanje od 12. veljače 2014.; u Karticu konta na listu 1145.; u račune na listu 1146. do 1156. spisa; te u prijevod presuda s engleskog jezika od 9. srpnja 2018., 10. srpnja 2018. (4 komada), te je sud proveo dokaz saslušanjem svjedoka Marija Arnauta, Marija Sablića, Ive Dolića, svi zaposlenici Agencije, Damira Penavina, Krunoslava Zmajića, Marka Pipunića, Tomislava Petrovića, Jelene Tomić Jović, Ane Šimić i Željke Cimerman.

Predmet ovog spora je tužiteljev zahtjev za naknadu štete u iznosu od 38.482.500,00 kn koju je pretrpio zbog nepravilnog rada Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, a koje se sastojalo u tome da je Agencija donijela nezakonitu Izjavu o poništenju obveza Klasa:440-12/15-04-02-01/0011, Urbroj:342-0800/01-16-005 od 1. kolovoza 2016. i odbila isplatu potporu u utuženom iznosu.

Imajući u vidu tužbeni zahtjev, odnosno da bi tužitelj kao oštećenik mogao osnovano zahtijevati naknadu štete u ovom postupku potrebno je odgovoriti na pitanje: je li riječ o obavljanju službe ili druge djelatnosti državnog tijela konkretno Agencije i je li šteta posljedica nezakonitog ili nepravilnog rada Agencije kao tijela javne uprave, te s tim u vezi postoji li odgovornost tuženika za štetu, kao i je li tužitelj dokazao postojanje pretpostavki za naknadu štete predviđenih odredbama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 78/15, dalje: ZOO).

– je li riječ o obavljanju službe ili druge djelatnosti državnog tijela?

Među strankama nije sporno da je Agencija samostalna pravna osoba upisana u sudski registar. Međutim odredbom čl. 2. st. 1. Zakona o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju ("Narodne novine" broj 30/09 i 56/13) propisano je da je Republika Hrvatska osnivač Agencije, a osnivačka prava i dužnosti u ime osnivača obavlja ministarstvo nadležno za

poljoprivredu. Ujedno je stavkom 2. istoga članka propisano da Republika Hrvatska solidarno i neograničeno odgovora za obveze Agencije.

Odredbom čl. 14. Zakona o sustavu državne uprave ("Narodne novine" broj:150/11, 93/16 i 104/16, dalje: ZSDU) propisano je kako štetu koju građaninu, pravnoj osobi ili drugoj stanci nastane nezakonitim ili nepravilnim radom tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u povjerenim im poslovima državne uprave, naknađuje Republika Hrvatska.

Člankom 14. st. 2. Zakona o poljoprivredi ("Narodne novine" broj 30/14) propisano je kako odluke koje donosi Agencija za plaćanje nisu upravni akti.

Imajući navedeno u vidu sud je utvrdio da je riječ o postupanju Agencije u obavljanju javnopravne djelatnosti odnosno radu tijela državne uprave, pa je tuženik u smislu gore navedenih odredaba zakona pasivno legitimiran u ovom sporu, odnosno odgovora za štetu koju je počinila Agencija u obavljanju službe.

Sud je nadalje utvrdio kako se tužitelj, u smislu odredbe čl. 186.a st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst i 25/13, dalje: ZPP), obratio sa zahtjevom za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu 15. prosinca 2016. (list 16. spisa), pa je i ta procesna pretpostavka ispunjena.

– je li šteta posljedica nezakonitog ili nepravilnog rada Agencije kao tijela javne uprave?

Polazeći od citirane odredbe čl. 14. ZSDU, pretpostavka odgovornosti tuženika za štetu tužitelju je između ostaloga nezakonit ili nepravilan rad Agencije kao tijela državne uprave. Pri tome se nepravilan rad definira kao činjenje ili nečinjenje suprotno uobičajenom ili propisanom načinu obavljanja djelatnosti, dok se nezakonit rad definira kao postupanje suprotno zakonu, drugom propisu ili općem aktu ili propuštanje postupanja u skladu sa zakonom i drugim propisom ili općim aktom.

U konkretnom slučaju tužitelj tvrdi kako je sporna Izjava o poništenju obveza donesena nezakonitim i nepravilnim postupanje Agencije, čime su povrijeđeni interesi tužitelja i nastala šteta.

U postupku je utvrđeno:

– Agencije je raspisala natječaj Klasa:440-12/14-01-01-01/0001, Urboj:343-0100/01-15-009 za provedbu podmjere 4.2. "Potpora za ulaganje u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda" – provedba operacije 4.2.1. "Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima" te je ujedno objavila listu prihvatljivih troškova, popis potrebne dokumentacije, popis dokumentacije u slučajevima kad se provodi postupak javne nabave, popis dokumentacije za podnošenje zahtjeva za isplatu i dokumentacije za podnošenje zahtjeva za promjenu (list 35. do 49. spisa),

– u točki 2. Natječaja je navedeno da prihvatljivi korisnici su korisnici sukladno čl. 6. Pravilnika, a koji udovoljavaju uvjetima i kriterijima propisanim Pravilnikom i ovom Natječajem,

– članak 6. Pravilnika o provedbi mjere M04 "ulaganja u fizičku imovinu" podmjere 4.2. "potpora za ulaganje u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda" iz programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. propisuje "korisnici su fizičke i pravne osobe koje se

bave ili se namjeravaju baviti preradom proizvoda iz Priloga I. ovog pravilnika osim proizvoda ribarstva”,

– tužitelj se prijavio na natječaj i Agencija je na temelju odredbe čl. 24. st. 2. točke a) Pravilnika, 25. rujna 2015. donijela Odluku o dodijeli sredstva tužitelju kao korisniku u iznosu od 38.482.500,00 kn, te je korisnik bio dužan ta sredstva iskoristiti za prihvatljive troškove u skladu s Prilogom 3. Odluke, pa je u obrazloženju Odluke navedeno kako “nakon izvršene administrativne obrade zahtjeva za potporu utvrđeno je da korisnik udovoljava uvjetima propisanim Pravilnikom i Natječajem. Temeljem provedenog postupka rangiranja korisnik je ostvario sljedeći broj bodova:66 (točka 2.) “Građenje za koje se dodjeljuje potpora će se graditi u skladu s aktom kojim se odobrava građenje KLASA: UP/I-361-03/14-01/245, URBROJ:2158/1-01-13-01/2-15-5 MM od dana 30.01.2015. godine”.,

– Agencija je 1. kolovoza 2016. donijela Izjavu o poništenju obveze. U obrazloženju Izjave se navodi kako je na temelju čl. 28. st. 4. a) Pravilnika utvrđeno da je korisnik prekršio odredbe čl. 24. Pravilnika odnosno čl. 60. Uredbe EU broj 1306/2013. Navodi se kako je Agencija izvršila dodatne provjere i na temelju rezultata tih provjera utvrdila da je korisnik umjetno stvorio uvjete radi povlačenja većeg iznosa potpore, odnosno tri puta po maksimalni iznos potpore dozvoljen za ovo ulaganje, a što u ovom slučaju znači tri puta po 38.482.500,00 kn. Nadalje se navodi kako je utvrđeno da je društvo Žito d.o.o. osnivač Salami Aurea d.o.o. te je ujedno i osnivač društva Coppadio d.o.o. i društva Proscitto Pannonico d.o.o., da su sva tri društva osnovana neposredno prije podnošenja zahtjeva za potporu na Natječaj, da imaju istu adresu sjedišta i ulaganje je na jednoj katastarskoj čestici u vlasništvu iste osobe, a različitim poduloškom, Glavni projekt izrađen je za sva tri korisnika od istog ovlaštenog arhitekta, te istog izvođača radova. Na temelju prikupljenih podataka i informacija Povjerenstvo za nepravilnosti je zaključilo da su uvjeti za stjecanje pogodnosti stvoreni umjetno i suprotno ciljevima sektorskog poljoprivrednog gospodarstva, sukladno čl. 60. Uredbe, odnosno da se tri projekta društva Žito d.o.o. smatraju jednim projektom jednog korisnika (list 80. i 81. spisa).

Iz obrazloženja Izjave o poništenju, razvidno je kako je donijeta na temelju zaključka Povjerenstva za nepravilnosti, uz primjenu odredbe čl. 24. u svezi čl. 28. st. 4. toč.a) Pravilnika te čl. 60. Uredbe EU broj 1306/2013.

Odredba čl. 24. Pravilnika na koju se poziva Agencija u spornoj Izjavi o poništenju, propisuje postupak izdavanja odluke u slučaju kada se nakon zaprimanja svih zahtjeva za potporu utvrdi da ima dovoljno raspoloživih sredstava, Agencija će nakon obrade zahtjeva donijeti odluku o dodjeli sredstava u slučaju ispunjavanja uvjeta i kriterija propisanih Pravilnikom i Natječajem, te odluku o odbijanju zahtjeva u propisani slučajevima. Agencija se u Izjavi nije pozvala na točno određen slučaj iz čl. 24. st. 2. b) Pravilnika, ali se iz obrazloženja može zaključiti da se odnosi na slučaj ako se utvrdi da su uvjeti za stjecanje pogodnosti stvoreni umjetno i suprotno ciljevima sektorskog poljoprivrednog gospodarstva sukladno čl. 60. Uredbe EU broj 1306/2013. Naime i Povjerenstvo za nepravilnosti se pozvalo na ovu situaciju.

Odredbom čl. 28. st 4. a) Pravilnika propisano je da se Izjava o poništenju obveze izdaje u slučaju negativnog nalaza kontrole na terenu kada je utvrđena nepravilnost koja prelazi 50 posto ukupne vrijednosti projekta odnosno kada korisnik prekrši odredbe ovog Pravilnika, Natječaja ili nije ispunio obveze određene Odlukom o dodijeli sredstava ili ako je utvrđena nepravilnost ujedno i sumnja na prijevaru.

Dakle, Izjavu o poništenju obveza, Agencija je donijela na temelju:

- utvrđenja Povjerenstva za nepravilnosti,
- odredbe čl. 24. i čl. 28. st.4.a) Pravilnika i
- odredbe čl. 60. Uredbe EU broj 1306/2013.

Pri tome je potrebno istaknuti da se i Povjerenstvo za nepravilnosti poziva na navedene odredbe Pravilnika i Uredbe.

Imajući navedeno u vidu sud je u postupku proveo dokaze radi utvrđivanja pravilnosti odnosno nepravilnosti u postupanju Agencije u trenutku donošenja Izjave o poništenju. Zato je sud odbio provesti dokaze ili ih nije uzeo u obzir prigodom donošenja ove presude, koje su stranke predložile i koji se odnose na situacije i događaje nastale poslije 1. kolovoza 2016., jer ti događaji i situacije nisu po logici stvari mogli utjecati na pravilnost postupanja prilikom donošenja sporne Izjave. Naime, je li Agencija postupala pravilno i zakonito u konkretnom slučaju, po stavu ovoga suda potrebno je cijeliti u trenutku donošenja Izjave, odnosno utvrditi čime se rukovala i na temelju kojih je utvrđenja donijela spornu Izjavu. Kasniji događaji, bez obzira na njihovu važnost nisu od utjecaja na rješenje ovoga spora.

Sud je utvrdio, a da među strankama nije niti sporno da je Agencija pokrenula postupak utvrđivanja nepravilnosti i da je osnovano Povjerenstvo za nepravilnosti.

Iz Zapisnika sa sastanka Povjerenstva za nepravilnosti održanog 28. srpnja 2016. nedvojbeno proizlazi kako su za tri korisnika; Prosciuto Pannonico d.o.o., Copadio d.o.o. i Salami Aurea d.o.o. donesene Odluke o dodjeli sredstava 25. rujna 2015., te da su indikatori sumnje na nepravilnosti: umjetno stvoreni uvjeti radi ostvarivanja većeg iznosa potpore u skladu s čl. 24. Pravilnika i čl. 60. Uredbe EU, sve tri tvrtke osnovane su od iste tvrtke neposredno prije prijave na natječaj u istom sektoru i s istim ciljem: izgradnja i opremanje objekata, nalaze se na istoj adresi, ni jedna nema uposlenih u 2014., lokacija ulaganja je na zajedničkoj čestici u kojoj se razlikuje poduložak, primijećeno je da su kao dokaz plaćanja učitani izvaci Zagrebačke banke d.d. iz kojih je vidljivo da je korisnik primio pozajmicu od tvrtke majke.

Nadalje, je razvidno kako je provedena kontrola na terenu 10. ožujka 2016., u kojoj je između ostaloga utvrđeno da je svaki projekt odvojen ogradom, označen na ulazu informativnom pločom o gradnji i oznakom sufinanciranja. Povjerenstvo je utvrdilo da je angažirana AFCCOS mreža za provođenje dodatnih provjera koje nisu u nadležnosti Agencije i to Ministarstvo financije – Služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevara, Porezna uprava, Ministarstvo unutarnjih poslova, Državno odvjetništvo RH. Niti jedno od navedeni angažiranih tijela nije dostavilo negativno izvješće odnosno utvrdilo postojanje nepravilnosti kod tužitelja. Zbog toga je Povjerenstvo zatražilo da se provedu daljnje kontrole i provjere te je zatraženo od Ministarstva unutarnjih poslova provjera projekata, pa je u tom smislu i obavljan obavijesni razgovor s Nikolom Salitrežićem, suvlasnikom i direktorom TD "Sirah projekt" d.o.o., koji je izradio projektnu dokumentaciju za pogone i koji je izjavio da je sačinio izvješća o tehničko-tehnološkim rješenjima u kojima je do detalja razrađen proizvodni proces za svaki pojedini pogon, a iz kojeg izvješća je vidljivo da je svaki od navedenih proizvodnih pogona potpuno samostalan, da su proizvodni procesi potpuno neovisni jedni o drugima, da svaki pogon ima vlastite

ulazne sirovine i različite izlazne sirovine, što znači da je svaki objekt posebna tehničko-tehnološka cjelina i da im je jedino zajedničko to što imaju istog vlasnika, Žito d.o.o.

Povjerenstvo je zatražilo i mišljenje Europske komisije koja je u Izvješću broj RDI/2016/821/HR/RLF dala mišljenje da bi situacija u kojoj zahtjev podnose društva koja su međusobno povezana te osnovana tek nekoliko mjeseci prije raspisivanja natječaja za prijavu projekta, mogla dovesti do stvaranja umjetno stvorenih uvjeta.

Iz zapisnika sa sastanka održanog 19. srpnja 2016. u Bruselu (list 303. do 305. spisa) nedvojbeno proizlazi kako je Europska komisija naglasila da je potreban odmjeren i diferenciran pristup i da se sumnjive situacije trebaju provjeravati slučaj po slučaj. U slučaju gdje sumnja ne bi dovela do isključenja projekta, bilo bi prikladno pisanim putem unaprijed upozoriti korisnike na takve sumnje (pozivajući se na relevantne članke određene uredbe), a zatim naknadno izvršiti ciljane kontrole na licu mjesta s namjerom sprječavanja umjetno stvorenih uvjeta.

Na temelju svih prikupljenih podataka i informacija, dakle negativnih mišljenja angažiranih tijela koji nisu utvrdili bilo kakve nepravilnosti, a Europska komisija je navela da bi sve to tek moglo dovesti do stvaranja umjetno stvorenih uvjeta i da je potrebno svaki slučaj detaljno istražiti, Povjerenstvo je ipak zaključilo da postoje nepravilnosti odnosno da su uvjeti za stjecanje pogodnosti umjetno stvoreni radi povlačenja većeg iznosa potpore.

Polazeći od toga, da je Povjerenstvo, unatoč tome što niti jedno angažirano tijelo nije dalo negativno mišljenje o projektima i utvrdilo nepravilnosti, ipak zaključilo o postojanju umjetno stvorenih uvjeta, sud je proveo dokaz saslušanjem svjedoka, članova Povjerenstva, a radi utvrđivanja koje su činjenice imali u vidu kod donošenja odluke. Sud je saslušao i druge svjedoke po prijedlogu stranaka, a sve radi utvrđivanja okolnosti i činjenica koje su postojale u trenutku donošenja odluka Agencije.

Svjedok Mario Arnaut, u bitnome iskazuje da je bio predsjednik Povjerenstva, ali da nije sudjelovao u donošenju odluke jer je u tom trenutku bio na godišnjem odmoru i da je sastanak vodio njegov zamjenik Davor Kostić. Iskazuju kako su utvrdili da su umjetno stvoreni uvjeti u konkretnom slučaju. Što se tiče definicije umjetno stvorenih uvjeta, ističe kako na nivou Europske Unije postoje vrlo malo pisanih materijala, uredbi, koje to definiraju, a i definicija Europske Komisije je općenita. Na pitanje koji su ciljevi sektorskog poljoprivrednog gospodarstva, odgovara da su ciljevi jačanje konkurentnosti, te jačanje malih i srednjih poduzetnika, a u konkretnom slučaju je 15 milijuna eura bilo usmjereno na jedan povezani koncern, a što je u suprotnosti sa ciljevima jačanja malih i srednjih poduzetnika, te ističe kako su ciljevi definirani u Zakonu o poljoprivredi i programu ruralnog razvoja.

Svjedok Mario Sabljčić, zamjenik člana Povjerenstva, iskazuje da je bio nazočan sastanku Povjerenstva 28. srpnja 2016., te su se na sastanku iznosili indikatori koji su bili prepoznati kao nepravilnosti i vodila se i rasprava i poslije toga je provedeno glasovanje i doneseni su zaključci. Na temelju činjenica kako se radilo o tri tvrtke koje su bile povezane preko istoga osnivača društva Žito te da je bilo riječi o sličnom sektoru proizvodnje i prerade i da se radilo o tri projekta izgradnje objekata koji su se nalazili na katastarskoj čestici osnivača društva Žito d.o.o., Marka Pipunića, a imajući u vidu i preporuke Komisije, prepoznalo se da je u konkretnom slučaju riječ, o osnivanju novih društva radi izbjegavanja ograničenja maksimalnog iznosa potpore koju bi dobilo jedno društvo, pa su osnovana tri društva kako bi se dobilo maksimalno tri iznosa potpore. Ističe kako se radilo o tri pojedinačna zahtjeva za potporu za svako društvo. Ističe kako Pravilnikom nije bilo propisano da povezana društva ne mogu

podnijeti zahtjev za potporu, ali je bilo propisano da se ne mogu na umjetan način stvarati okolnosti za stvaranje uvjeta za potporu, a što je u konkretnom slučaju bilo prepoznato kao stvaranje umjetnih uvjeta za potporu tri društva. Iskazuje kako na sastanku Povjerenstva nisu dobili izvješće niti od jednog vanjskog tijela DORH-a, MUP-a, Porezna uprave i dr. Na pitanje tužiteljeva punomoćnika koji od kriterija iz čl. 28. st 4. toč. a) Pravilnika uzeti u obzirom prigodom donošenja odluke o neobvezivanju izjave, odgovara kako mu nije poznato. Nadalje, na pitanje je li riječ o jednom projektu ili tri zasebna projekta odgovara da se radi o tri zasebna projekta svaki sa svojom tehnologijom koji nisu međusobno funkcionalno povezani. Ujedno navodi kako su zaključak o postojanju umjetno stvorenih uvjeta utvrdili na temelju uvjerenja kako su osnovana tri društva radi izbjegavanja ograničenja o maksimalnoj visini potpore od 5 milijuna eura. Ističe kako su kao Povjerenstvo zaključili da se radi o nepravilnostima i da je to bilo dovoljno za donošenje zaključka, odnosno odluke o poništenju.

Svjedok Ivo Dolić iskazuje da ja bio za člana Povjerenstva i nazočan na sastanku Povjerenstva od 28. srpnja 2016. te je Povjerenstvo u konkretnom slučaju donijelo zaključak kako postoje nepravilnosti, odnosno da su umjetno stvoreni uvjeti na način da je društvo Žito d.o.o. osnovalo tri pravne osobe koje su podnijele tri zahtjeva za potporu, da je riječ o istom osnivaču društva, koja imaju istu adresu i da se nalaze na istoj kč.br. koja je neposredno prije toga cijepana na tri čestice, a koje su sve u vlasništvu Marka Pipunića, osnivača društva Žito d.o.o. Osim toga ta društva nisu imala imovinu što je i logično jer su osnovana 2015. i prihodi su bili jako mali, te je imajući sve u vidu navedeno, Povjerenstvo zaključilo kako se radi o umjetno stvorenim uvjetima, a sve da bi se obišlo ograničenje iz Pravilnika o maksimalnoj visini potpore, te da je u tom slučaju vlasnik društva Žito d.o.o. ostvario potporu u visini od 15 milijuna Eur-a umjesto 5 milijuna, koliko je maksimalan iznos potpore. Pravilnikom je dopušteno dodjela potpore novoosnovanim društvima, ali u konkretnom slučaju, u obzir su uzete sve činjenice i okolnosti, te je zaključeno kako se radi o nepravilnosti i Agenciji je predloženo donošenje izjave o poništenju. Ističe kako mu nije poznato temeljem kojih kriterija iz članka 28. je donesena odluka. Navodi kako nije bio na teretnu ali mu je poznato kako postoje tri objekta. Navodi kako je dan zadatak MUP-u da na terenu provjeri je li riječ o jednom projektu ili o tri projekta, ali mu nije poznat stav oko toga. Na pitanje koji su ciljevi sektorskog poljoprivrednog zakonodavstva, odgovara kako su to ciljevi predviđeni za ruralni razvoj i da je 15 milijuna eura dodijeljeno jednoj osobi, a isti bi mogli biti distribuirani na više manjih gospodarstva za što su sredstva i namijenjena. Svjedok odgovara kako zapisnik iz Brüssela nije vidio, ali smatra kako je tužitelj financiran od strane vlasnika.

Svjedok Damir Penavin, zaposlenik tužitelja iskazuje da kada su krenuli u izgradnju projekta budući da je riječ o velikom projektu, pristupili su detaljnim izvidima i istraživanjima kako bi se mogli prijaviti za natječaj za operaciju 4.2.1. te izvidjeli koju dokumentaciju moraju prikupiti i priložiti. S tim u svezi izvršili su pripreme i prikupili puno informacija te su zatražili razgovor u Agenciji radi razjašnjenja određenih pitanja te im je 17. prosinca 2014. u Agenciji i bio dogovoren sastanak na koji je ispred Agencije došla gospođa Jelena Tomić Jović. Na tom sastanku su prezentirali projekt te su jasno naznačili da je riječ o društvu koje se nalazi u grupaciji Žito d.o.o. da je vlasnički povezano s tim Društvom i tom prigodom su dobili informaciju, odnosno nije takav projekt negativno ocijenjen, ali su ih dodatno uputili na Ministarstvo poljoprivrede da se još raspitaju o tom projektu. U Agenciji su, osim strukture vlasništva pokazali i skicu čestice na kojoj će se vršiti građenje iz koje se vidjelo kako će građevine izgledati na terenu i da je riječ o susjednim česticama i da će svaki projekt biti zaseban i posebno odvojen. U Ministarstvu su im zakazali sastanak 9. siječnja 2015. gdje je bila nazočna

gospođa Hajduković, te su ponovno sve prezentirali i dobili pozitivnu ocjenu, te je Ministarstvo još dodatno pozitivno reagiralo jer je riječ o pogonu za preradu mesa. Poslije toga su krenuli u pripremu dokumentacije s tim da su cijelo vrijeme pratili stranicu Agenciju jer su se tamo postavljala pitanja koja su za njih bila interesantna te je bilo pitanje vezano za datum osnivanja društva koja bi kao korisnici podnijeli zahtjev za sredstva, te je bilo između ostalo i pitanje može li društvo osnovano tijekom trajanja natječaja, na što je Agencija pozitivno odgovorila. Prikupili su potrebnu dokumentaciju i predali je 31. ožujka 2015. da bi odluka o prihvaćanju projekta i odobravanju sredstava bila donesena 25. rujna 2015. U vremenu od predaje dokumentacije do donošenja odluke odradili su jedan dio poslova i to vezano za trošak pripreme projektne dokumentacije, pripreme gradilišta vezano za trošak za zemljane radove, a što sve predstavlja zanemarivu iznos troška u odnosu na vrijednost projekta. Po dobivanju Odluke o odobrenju pristupili su izvođenju radova izgradnji objekta i opremanju istoga potrebnom opremom. Pitanje financiranja cijeloga projekta bilo je predviđeno putem kredita HAVOR i dobivanjem potpore no međutim, odobravanje kredita od HAVOR-a je kasnilo te su financiranje u trom trenutku riješili putem pozajmice od društva Žito d.o.o. koju su namjeravali vratiti sredstvima odobrenog kredita odnosno potporom. Dana 9. ožujka 2016. Agencija je postavila zahtjev za kontrolom izvođenja radova te su došli u kontrolu kojom prigodom su pregledali na terenu objekt, posnimali sve i jasno utvrdili da postoji granica za svaki od pogona, odnosno da postoji ograda koja sprječava komunikaciju između objekata i da je u potrebno u svaki objekta ući na poseban ulazak i izići na poseban izlaz, odnosno da objekti nisu međusobno fizički spojeni. Poslije toga im je 1. kolovoza 2016. stigla odluka, odnosno izjava o poništenju odluke o odobrenju sredstava. Ističe kako su predali dokumentaciju koja je bila potrebna i da je u dokumentaciji jasno navedeno da je riječ o društvu koje je osnovano od strane Žito d.o.o. te sve ostale dokumente i da se od trenutka predaje dokumentacije do donošenja Izjave o poništenju odluke nije promijenio niti jedan detalj. Ujedno ističe kako je iz obrasca koji je bilo potrebno popuniti radi prijave na natječaj, bilo razvidno da se na taj način svrstavamo u rang velikih poduzeća, što im automatski donosi manje bodova, ali su radi transparentnosti svjesno išli na natječaj i uz uvjet da dobiju manje bodova. Ističe kako je kredit prema HAVOR-u u cijelosti isplaćen prema potpisanom ugovoru i namireni su dobavljači, ali je ostao dug prema Žitu d.o.o. na ime pozajmice. Na pitanje zastupnika tuženika odgovara da je zbog veličine projekta htio dobiti potvrdu da će sve biti u redu i zbog toga su tražili sastanak u Ministarstvu i Agenciji.

Svjedok Krunoslav Zmajić iskazuje da je bio zadužen za poljoprivredu, a u tom trenutku donošenja odluke HDZ je bio u oporbi i Ministar Jakovina je donio program ruralnog razvoja odnosno raspisan je natječaj te je bilo predviđeno da se u razdoblju od 2014. do 2020. isplati 50% svih sredstava, oko 370 milijuna kuna od ukupno od 800 milijuna kuna.

Bio je raspisan natječaj za mjeru 4.1.1., 4.1.2. i 4.2.1. te smo mi preko euro zastupnika pokušali upozoriti Europsku Komisiju na koji način se želi provesti natječaj odnosno isplatiti sredstva na što smo dobili odgovor kako su to naši unutarnji problemi i kako se treba preko AFCCOS mreže napraviti revizija problema i da ih sami riješimo. Na tom tragu smo tražili da se izmjene pravilnici i zakoni kako bi zaustavili te projekte. U međuvremenu smo zajedno s Mostom napravili koaliciju i Ministarstvo poljoprivrede je pripalo Mostu te je ministar Romić zaustavio sve procese koji su bili za provedbu natječaja, odnosno poništio odluku jer je smatrao da se sredstava treba dodijeliti malim i srednjim gospodarstvenicima. Pravilnici odnosno zakoni su naknadno izmijenjeni. Na pitanje pun. tužitelja odgovara kako je ministar Romić svjesno krenuo u proces da se zaustavi postupak dodjele sredstava po raspisanom natječaju. Izjavljuje kako mu nije poznato da je AFCCOS mreža našla bilo kakve

nedostatke odnosno bilo kakve kriminalne radnje u postupanju tužitelja. Na pitanje zastupnika tuženika je li po tadašnjim propisima raspisan natječaj za mjeru 4.1. i 4.2.1. odgovara da jeste i da su sredstva valjana dodijeljena, jer je bilo 20 izvida u kojima nisu nađeni nikakvi propusti.

Svjedok Marko Pipunić izjavljuje da vlasnik i direktor društva Žito d.o.o. i tijekom 2013. i 2014. Vlada RH je najavljivala natječaje iz ruralnog razvoja poticane sredstvima europskih fondova i pozivali su poduzetnike da prikupe projekte. Bio je nazočan na jednom predavanju na fakultetu gdje su bili nazočni predstavnici Vlade i Ministarstva poljoprivrede u kojem se govorilo što je smjer u poljoprivredi odnosno proizvodnji hrane u kojem Hrvatska treba ići. I tom prigodom su pozvani poduzetnici da pribave projekte i to iz prerade u prehrambenoj industriji kako bi bili konkurentni u Europi. Kao poduzetnik, a imajući u vidu da se nalazi u poljoprivrednom kraju odlučio je krenuti u projekte prerade na način da se više iz Slavonije ne izvozi živa svinja i mlijeko te da se spasi Čepinska uljara i to da se krene u izgradnju pogona gdje će se ta svinja preraditi u što više gotovih proizvoda te u proizvodnju sireva. U tom smislu su istraživali europsko tržište i utvrdili kako naši proizvodi nisu prepoznatljivi na tom tržištu kao talijanski i španjolski te su otišli u Italiju radi informiranja što bi bilo dobro i kako ulagati. Informacije koje su dobili u Ministarstvu da i povezana društva mogu sudjelovati u natječaju kao i da to mogu i veliki, a ne samo mala gospodarstva tako su krenuli u izradi četiri projekta za četiri samostalna projekta za proizvodnju različitih proizvoda za koje su smatrali kako će biti više dodatne vrijednosti i da će biti prihvatljivi za Europsku uniju.

Prihvatio je poslovni rizik i krenuo u pripremanje dokumentacije i građevinske dozvole i u tom smislu je zaposlio 10 do 12 visoko obrazovanih mladih ljudi koji su krenuli u pripremu dokumentacije i izradu projekta. Napravili su 4 zasebna projekta, no međutim, danom raspisivanja natječaja tri su bila gotova i ta tri su prijavili kao i ostala povezana društva Agrokora i Vindije i prijavili projekte koji su u Ministarstvu i Agenciji ocijenili kao vrhunski i isticali ih ostalim poduzetnicima kako projekti trebaju biti pripremljeni. Dok su čekali odluku o prihvaćanju projekta na vlastiti rizik su krenuli u izgradnju i uređenje zemljišta. Za navedene projekte tražili su kredit jer su se isti financirali 30% iz europskih fondova, a ostatak iz kredita. U trenutku gotovo dovršenosti projekta, stigla je izjava o poništenju odluke o odobrenju te je razgovarao i u Vladi s premijerom Oreškovićem i s ministrima te su ga uvjerovali da Vlada ne može poništiti svoju odluku, a ipak se to dogodilo. Dodaje da je 2014. prezentirao kako Slavonija izgleda tada, a kako očekuje da će izgledati proizvodi iz Slavonije i ti proizvodi se sada pod markom "Dobro" s naznakom da su iz Slavonije i Osijeka, prodaju na hrvatskom tržištu. Ujedno je na prezentaciji rekao da je zaradio dovoljno novaca i da to radi za status i odgovornosti prema zajednici u kojoj živi i da radi za mlade koji su toga ljeta plesali quadrilu u Osijeku. Na pitanje pun. tužitelja odgovara da su svima koji su se javili za mjeru 4.2.1. odobrena sredstva odnosno bilo je dovoljno sredstava za sve prijavljene. Ističe kako je u natječaju pisalo da se mogu prijaviti povezana društva i da je to pitanje javno postavio i dobio odgovor kako se takva društva mogu javiti i stoga prijavio tri povezana društva svaki za svoj projekt, a Žito d.o.o. nije podnijelo zahtjev niti je korisnik sredstava. Ističe da društvo (tužitelj) sada trenutno radi sa 20% kapaciteta, a da se očekuje do kraja godine puni kapacitet i da zapošljava oko 200 ljudi. U trenutku donošenja izjave o poništenju Odluke pogon je bio u funkciji.

Na pitanje zastupnika tuženika ističe kako je bio vlasnik zemljišta i da je to zemljište prodao društvu Žito d.o.o. i to je zemljište kasnije parcelirano za potrebe četiri firme odnosno četiri projekta, te ističe kao predsjednik uprave Žita d.o.o. odgovoran je i za poslovanje tužitelja, odnosno da ima utjecaj na način da može postavljati predsjednika uprave društva. Ujedno ističe kako Žito d.o.o. nije izravno

vršilo plaćanje računa tužitelja. Ističe kako je bio upoznat da je riječ o sredstvima Europske Unije i da je Europska Unija ovlaštena nadzirati projekte kao i nekoliko godina poslije toga nadzirati korištenje tih sredstava. Ističe kako su u firmu dolazili iz kriminalističke policiji, AFCCOS, porezna, sve u vezi tog projekta te nema povratnu informaciju što su utvrdili. Na pitanje zastupnika tuženika odgovara kako nema saznanja da je Povjerenstvo i Agencija kontaktirala Žito d.o.o. oko projekata nakon sumnje i dana formiranja Povjerenstva. Ističe kako od trenutka predaje zahtjeva do izjave o poništenju odluke, nije bilo nikakvih promjena kod tužitelja.

Dopunski saslušan svjedok Marko Pipunić navodi kako je vlada stalno pozivala da se pripreme projekti jer će biti novaca iz EU, te je kao poduzetnik ušao u ideju da napravi brend, odnosno da napravi viši nivo obrade svinje i to na način da tu svinju iskoristimo u proizvodima koji se mogu prodati vani u Europi, u smislu salama, pršuta, suhomesnatih proizvoda, te trajnih proizvoda. Imajući to u vidu, odlučili su ući u taj projekt, pa kako slično nije ništa postojalo u Hrvatskoj, otišli su u Italiju, jer su tamo postojali takvi pogoni i tamo su vidjeli tehnologiju i način kako se rade ti proizvodi. Ujedno su tamo i utvrdili kako postoje firme koje kupuju od ovih prethodnih i vrše samo narezivanje i distribuciju tih gotovih proizvoda. Odlučili su napraviti takve pogone i s obzirom da su imali zemljište u Čepinu napravili su četiri odvojena društva i četiri odvojena pogona. Navodi da su to isto napravili na način da je jedan pogon bio u Čepinu, drugi u Đakovu, treći u Baranji da nitko tada ne bi imao prigovore, a ovako s obzirom da su iskoristili istu infrastrukturu, odnosno kanalizaciju, vodovod, blizina grada i fakulteta, obilaznica, prigovara se kako su umjetno stvorili uvjete radi dobivanja više novaca. Da bi se izgradio jedan takav pogon, potrebno je napraviti tehnološki projekt koji su prepisali u Italiji na temelju kojeg se gradi građevinski projekt, pa izvedbeni projekt, na temelju kojeg se dobiva građevinska dozvola. Sve to traje godinu dana, a natječaj kada se raspiše traje dva mjeseca i u tom razdoblju se ne mogu pripremiti kvalitetni projekti za natječaj. Stoga su na vlastiti rizik odlučili krenuti raditi projektну dokumentaciju kako bi se po pozivu Vlade javili na raspisani natječaj. Kada je natječaj bio raspisan u mjesec dana su predali tri projekta, jer četvrti nije bio gotov, a da su ga stigli dovršiti javili bi se i na taj četvrti projekt. Ističe kako se i danas stalno reklamira da je potrebno sačiniti projekte, jer novaca u EU ima više i nego što smo povukli i što možemo povući za te projekte. Što se tiče ideje, odnosno pripreme dokumentacije i odlaska u Italiju istu su radili za vrijeme Milanovićeve vlade. Ideja – cilj projekata je cijelu svinju prodati van Hrvatske, odnosno EU u obliku finalnog proizvoda, u obliku proizvoda više vrijednosti. Ističe kako su u Italiji platili ljude da im pripreme tehnološke projekte. Iskazuje kako je on osobno – Marko Pipunić ustvari započeo s idejom i projektima i da ih je prenio na novoosnovane firme. Što se tiče tehnologije narezivanja i pakiranja proizvoda, isto je u vlasništvu društva Žito d.o.o. Na pitanje zastupnika tuženika, odgovara kako dio proizvoda iz tri društva ide u rezaonicu Žito d.o.o., a dio se izravno prodaje kupcima, odnosno ovisno što kupci traže. Za svaki proizvod koji izađe iz određenog pogona, za njega se ispostavlja račun i to ispostavlja račun društvo koje je proizvelo određeni proizvod, te se i društvu rezaonice ispostavlja račun proizvođača tog određenog proizvoda.

Svjedok Tomislav Petrović iskazuje da je u sporno vrijeme bio voditelj odjela za povećanje konkurentnosti u Ministarstvu poljoprivrede i radio na izradi Pravilnika za podmjere 4.1. i 4.2. Ministarstvo je izradilo Pravilnik i odredilo pravila igre za te podmjere. Poznato mu je da su predstavnici tužitelja bili u Ministarstvu na kojem ih je primila pomoćnica ministra Hajduković te su osim njega bila i gospođa Trgovčević. Tom prigodom je tužitelj prezentirao mogućnosti javljanja na natječaj. Mi smo ih saslušali porazgovarali te smo ih uputili da se jave na natječaj i dostave traženu dokumentaciju sukladno zahtjevima natječaja. Koliko se sjeća isključivo se govorilo o podmjeri 4.2.

glede prerade i razgovaralo se o projektima i firmama koje će se javiti u pojedinim projektima. Ističe kako mu je poznato da su predstavnici tužitelja prije toga bili u Agenciji i da su upućeni u Ministarstvo. Ističe kako su u Ministarstvu prigodom sastanka s tužiteljem prezentirani planovi, dokumentacija što će koje od društva proizvoditi te sve ostalo potrebno jer je riječ o velikom broju dokumenata koji su im prezentirali crtežima, kartama, dokumentacijom. Ističe kako je u tom trenutku rečeno da povezana društva nisu sporna glede javljanja na natječaj i da se svaki korisnik može javiti jednom na natječaj, a sve je bilo u skladu s odredbama Pravilnikom koji je uskoro bio objavljen. Navodi kako je član drugostupanjskog povjerenstva koji odlučuju o prigovorima korisnika na odluke Agencije. Na pitanje zastupnika tuženika ističe kako su na tom sastanku pozitivno ocijenili projekte sukladno Pravilniku, jer da se radilo o više korisnika svaki sa svojim različitim projektom i da su udovoljavali uvjetima za javljanje na natječaj, te ističe da su u tom trenutku imali podatke da je riječ o povezanim i ovisnim društvima, a što nije bilo suprotno Pravilniku. Ističe kako drugostupanjsko Povjerenstvo nije odlučivalo u ovom slučaju jer Agencija je izdala izjavu o poništenju odluke protiv koje nije bilo pravo žalbe, a povjerenstvo odlučuje o žalbama. Ističe kako Ministarstvo ne odlučuje tko će proći na natječaju i dobiti sredstava jer je to u nadležnosti Agencije i da se ukoliko dođe do razgovora s eventualnim korisnicima, načelno razgovara o tome ispunjavaju li potrebne uvjete iz Pravilnika.

Svjedokinja Jelena Tomić Jović saslušana iskazuje da je bila direktorica sektora za ruralni razvoj u Agenciji i prije nego li je objavljen Pravilnik i natječaj došla je grupa ljudi iz Žita d.o.o. koji su im načelno predstavili svoje projekte, te su postavljali određena pitanja. U tom trenutku nisu razgovarali o projektima u smislu kriterija prihvatljivosti jer Pravilnik nije bio još objavljen. Odgovorili su na njihova pitanja, između ostalog da li ista tvrtka može izvoditi građevinske radove za sve projekte, pa su potvrdili da takve radove može izvoditi, s obzirom da su imali takve situacije i tada je to bilo prihvatljivo, s tim, da su im napomenuli da to potencijalno može izazvati sumnju na umjetno stvorene uvjete. Kako nisu znali koji će kriteriji biti propisani zbog toga su se i ogradili te su ih uputili u Ministarstvo poljoprivrede da tamo potraže odgovore i poznato joj je da su i nazočili u Ministarstvu poljoprivrede, ali tome sastanku ona nije nazočila. Tom prigodom su napomenuli kako bi se radilo o tri različite firme sa tri različita projekta i sa odgovornim osobama za svaki od tih firmi, te je to apsolutno bilo prihvatljivo. Naime, ako tri različita poslovna subjekta apliciraju na natječaje da je to u svakom slučaju prihvatljivo. Poslije toga je objavljen Pravilnik u kojem su bili određeni kriteriji, te je i raspisan natječaj u kojem su preslikani kriteriji iz Pravilnika s tim da su u natječaju još dodani kriteriji koji nisu bili obuhvaćeni Pravilnikom.

Poznato joj je da su se na mjeru 4.2.1. prijavile tri tvrtke iz grupacije Žito d.o.o. i da se na kraju pokazalo da je bilo dostatno sredstava za sve prijavljene projekte, te kako se obrada projekata radila u regionalnom uredu dok se u centralnom uredu radila samo ekonomska i tehnička analiza projekata i to kada je regionalni ured obradio svoj dio. Ističe kako su obrađeni zahtjevi zadovoljili sve kriterije, prošli su reviziju i potvrđeni su, što znači da su svi nedostaci koji su eventualno postojali uklonjeni, te je revizija smatrala da su kontrolne liste u redu, a na temelju tih lista se radi obrada zahtjeva. Što se tiče revizije, riječ je o samostalnoj reviziji koja posluje u Ministarstvu poljoprivrede. Ističe, kako je tužitelj zadovoljio sve kriterije i tada je zahtjev prosljeđen u centralu, gdje su djelatnici centrale donijeli odluku o dodjeli sredstava. Poslije toga su zaprimili zahtjev za isplatu i taj zahtjev radi posebna služba za odobravanje isplata, koja je uočila nekakve nepravilnosti na način da je Prosciuto Pannonico podnio prvi zahtjev za isplatu, a potom i ostala društva, te je služba uočila financiranje tih društava od strane Žito d.o.o. S obzirom na činjenice kojima je raspolagala, nije mogla utvrditi da se

radi o neakvim nepravilnostima, pa je sukladno proceduri za utvrđivanje nepravilnosti predložila da se osnuje Povjerenstvo radi eventualnih nepravilnosti.

Dodaje da sa strane njezine struke Žito d.o.o. ima konsolidirana financijska izvješća i da temeljem te činjenice nije mogla zaključiti da se radi o nepravilnosti, jer to uobičajena praksa i radilo se o mosnom financiranju, te je to po njoj prihvatljivo. Na pitanje punomoćnika tužitelja, ističe kako se prigodom razgovora sa predstavnicima koji su došli u Agenciju razgovaralo načelno i da su pokazali određenu dokumentaciju ali nije se radilo o konačnim konkretnim projektima, jer bi u tom slučaju bili neprihvatljivi, jer bi znali što je potrebno i prije raspisivanja natječaja i pravilnika. Ispalo bi da su oni znali prije kriterija nego što je isti objavljen. Što se tiče mjere 4.2. pravo javiti se na natječaj imali su svi i nije bio predviđen samo za srednje i male poduzetnike, nego veliki poduzetnici pogotovo u preradi imali su po prvi puta priliku javiti se na takav natječaj. Ujedno dodaje, kako je u trenutku kada je formirano Povjerenstvo za nepravilnosti gospodin Željko Jaman išao na teren provjeriti stanje, isti je zaposlen u službi za kontrolu. Ističe kako je osnova za donošenje izjave o poništenju odluke bila odluka Povjerenstva za nepravilnosti. Iskazuje kako joj je poznato da provjera od strane Povjerenstva nije bilo.

Svjedokinja Ana Šimić je izjavila da nije osobno sudjelovala u postupku dodjele potpora i nema izravnih saznanja u konkretnom slučaju, nego može generalno reći oko uređenja i dodjele potpora, tumačenja pravnih propisa i europskih pravila. Ističe da je o konkretnom slučaju ima saznanja tek kada su krenuli sudski postupci, pa se po prirodi posla upoznala sa predmetima. Navodi kako je obveza Agencije vršiti nadzor i provjeravati pravilno postupanje i vršiti tu provjeru i prije i nakon isplate pet godina i ukoliko se utvrde nepravilnosti, ovlaštena zatražiti povrat isplaćenih sredstava. Ujedno ističe kako Agencija nije dužna u cijelosti isplatiti iznos koji je naveden u odluci ukoliko utvrdi da za određene stavke postoje smetnje, odnosno nepravilnosti. Ističe kako je omjer sufinanciranja sredstava u predmetnoj mjeri 85% europska, a 15% sredstva RH. Kada se donese odluka o isplati tada Agencija isplaćuje sredstva, a krajem godine traži refundaciju od EU, a ako se utvrdi nepravilnost tada EU ne isplaćuje ta sredstva, a ako su isplaćena traži ih natrag, s tim da i RH to mora potraživati natrag od korisnika. Hrvatska komisija i njezina tijela vrše provjeru i ako utvrde da je Agencija počinila grešku onda mogu i uskratiti isplatu za određeni projekt, a ako je riječ o više grešaka tada mogu utvrditi je li systemska greška, pa mogu kažnjavati Agenciju po određenom postupku od financijske alokacije, odnosno odobrenih sredstava Agenciji za određeni natječaj. Ističe kako je bila službena revizija EK u veljači 2016. i da je iz zapisnika pročitala kako su imali primjedbe na rad Agencije u smislu da Agencija nije dobro kontrolirala umjetno stvorene uvjete u određenim slučajevima. Na pitanje punomoćnika tužitelja iskazuje kako su Uredbom broj 1306 propisani ciljevi sektorskog poljoprivrednog zakonodavstva, te su neki od tih ciljeva poticanje konkurentnosti, ravnomjernog ruralnog razvoja. Navodi kako se izjava o poništenju odluke odobrenih sredstava donosi na temelju Pravilnika. Iskazuje ukoliko korisnik ispunio sve uvjete iz priloga 3. odluke o dodjeli sredstava i ne utvrde se nikakve nepravilnosti istome će biti isplaćen iznos utvrđen odlukom, jer Agenciju i korisnika obvezuje Pravilnik i europsko zakonodavstvo vezano za dodjelu potpora odnosno uredba 1306.

Svjedokinja Željka Cimerman je iskazala kako ima saznanja da je 3. ožujka 2016. došla prijava sumnje za nepravilnosti na umjetno stvorene uvjete i da je došla prigodom zahtjeva Prosciuto Pannonico za isplatu i da je obveza Agencija u tom slučaju pokrenuti proceduru za upravljanje nepravilnostima. Odluku o nepravilnostima može donijeti autorizacijska služba Agencije, a kako ista tu odluku nije donijela poduzeti su koraci za utvrđivanje nepravilnosti, tj. zatražili su da se osnuje Povjerenstvo za

utvrđivanje nepravilnosti te je 10. ožujka 2016. izvršena kontrola na terenu, pa kako se na temelju činjenica koje su tamo utvrđene, nije se mogla donijeti odluka o nepravilnostima, to se tražilo dodatno očitovanje i imenovano je Povjerenstvo za nepravilnosti u koje su imenovani različiti članovi Povjerenstva, a na temelju odluke ravnatelja Agencije od 1. travnja 2016. Održan je prvi sastanak Povjerenstva koje je brojilo sedam članova, s tim da je dovoljno pet članova za donošenje odluke. Na tom sastanku nije donesena odluka, te je predmet poslan Ministarstvu financija koje je sazvalo sastanak AFCCOS mreže 18. travnja 2016. na kojem sastanku su pored predstavnika Agencije bili DORH, MUP, te je na tom sastanku donesena odluka da će se dokumentacija poslati na detaljniju provjeru DORH-u i MUP-u. DORH je dostavio zaključak kako nema elemenata kaznenog djela u tom trenutku na temelju saznanja koja su imali. U svibnju 2016. s obzirom na njezinu funkciju zatražila je objašnjenje što je sa obradom predmetom, jer je dobila odgovor kako se čeka provjera od strane DORH-a i MUP-a i da će Agencija o tome biti obaviještena. Dana 25. svibnja 2016. održan je sastanak u DORH-u na kojem su bili nazočni i predstavnici MUP-a i Agencije, Porezna uprava, te je na tom sastanku od Porezne uprave zatražena provjera financijskog poslovanja, s obzirom na pozajmicu koju je društvo dobilo od Žito d.o.o. Porezna uprava je potvrdila da je u tom trenutku u društvu bilo zaposlenih, da je postojala kratkoročna pozajmica od društva Žita i da se čekala realizacija kredita kako je to bilo inicijalno navedeno u poslovnom planu. Dana 7. srpnja 2016. bio je sastanak u DORH-u gdje su izložene činjenice i od strane MUP-a je zatražena dodatna provjera radi li se o tri samostalna projekta ili o jednom projektu koji je naknadno podijeljen, te je utvrđeno da je inicijalno bilo zamišljeno kao tri samostalna projekta i da se radi o tehnički samostalnim projektima. Na sastanku je donesena odluka da Agencija mora donijeti odluku neovisno o utvrđenjima DORH-a, MUP-a i Porezne uprava. Poslije toga su predstavnici Agencije bili na sastanku u Bruxellesu gdje su izložili ovaj problem. Na tom sastanku nisam bila nazočna. Dana 28. srpnja 2016. sastalo se Povjerenstvo, s novim članovima, s obzirom da su neki bili na godišnjem odmoru, te je imenovan novi predsjednik Povjerenstva. Na tom sastanku iznesene su sve činjenice i provjere koje su učinjene, te je na temelju tih činjenica Povjerenstvo donijelo odluku da se radi o umjetno stvorenim uvjetima kako je to u odluci i navedeno. Vodila je zapisnik Povjerenstva i imala dužnost koordiniranja postupaka sve do zatvaranja slučaja na način da se donese odluka radi li se ili ne o nepravilnostima sukladno proceduri. Ističe kako je Europska komisija imala primjedbi na rad Agencije, te rekla kako Agencija treba poboljšati sustav provjere za umjetno stvorene uvjete, te da je Agencija odgovorila EK 1. srpnja 2016. i rečeno je da je Agencija bila dužna dostaviti odgovore na nalaze Komisije, te je bilo rečeno kako nije skroz donesena odluka, ali da su obaviještena tijela AFCCOS mreže, te je Agencija imala bilateralni sastanak sa EK u rujnu na kojem su iznesene činjenice o poduzetim mjerama i donesena odluka za mjeru 4. i konkretno u ovome predmetu. Nije bilo primjedbi na odluku Agencije i nije bilo financijske korekcije za mjeru 4. Na pitanje zastupnika tuženika, na temelju čega su donijeli odluku da smatraju kako je riječ o jednom korisniku u iznosu od 5.000.000,00 EUR odgovara kako je utvrđeno da jeriječ o jednom korisniku i da je raspodijeljeno na tri korisnika kako bi svaki ostvario maksimalni iznos potpore, a da su radnje napravljene u svrhu ostvarivanja prednosti i ostvarivanja tri iznosa potpora umjesto jednog. Ističe da ima saznanja kako postoji i četvrti objekt na terenu ali da isti nije bio predmet raspravljanja jer za njega nije podnesen zahtjev za potporu. Što se tiče financijskih korekcija to znači da EK ukoliko smatra da je ugrožen europski proračun, može izvršiti korekcije iznosa isplata, te u tom slučaju može izvršiti korekciju za cijelu mjeru, a ne samo za korisnika, a posljedica toga može biti da RH dođe u situaciju da mora isplatiti korisnicima iznose koje nije dobila od EU u visini od 85%, tj. da mora vratiti sredstva EU, te da se ne može refundirati u tom iznosu, čak i za uredno isplaćena sredstva za projekte. Ističe kako je dobila fotografije sa terena koja je bila rezultat provjere na terenu

i da je vidljivo kako se radi o četiri objekta koji se nalaze jedan pored drugoga. Na pitanje punomoćnik tužitelja da li je provjerom tijela MUP-a, DORH-a, Porezne uprave došlo do novih činjenica koje Agencija već ranije nije imala u dokumentaciji, ističe kako nije bilo nikakvih promjena od podnošenja zahtjeva do provjere, osim Porezne uprave koja je dostavila podatke o financijskom poslovanju, broju zaposlenih i provjeri daljnjih pozajmica. Na pitanje punomoćnika tužitelja što je uzeto kao pravna osnova za donošenje Izjave o poništenju odluke, odgovara čl. 60. Uredbe 1306 iz 2013. i čl. 28. Pravilnika. Ističe kada se donese odluka o umjetno stvorenim uvjetima smatra se da cijeli projekt nije prihvatljiv, a ne samo 50% kako je prihvaćeno čl. 28. Pravilnika. Ističe, da je tajnik Povjerenstva i da vodi zapisnik i ima pravo na davanje savjeta, ali nema pravo glasa i donošenja odluka. U konkretnom slučaju ne može sjetiti je li dala prijedlog, odnosno savjet za donošenje odluke, odnosno izjave o poništenju odluke. Iskazuje kako postoje dva poslovnika o radu Povjerenstva za mjeru 4.1 i 4.2. i da je sastav oba povjerenstva isti. Navodi ako su članovi nazočni onda na sastanku Povjerenstva ne sudjeluju njihove zamjene i kako je poznato da Žito d.o.o. nije podnio zahtjev niti je korisnik za mjeru 4.2.1. Na pitanje zastupnika tuženika je li prigodom donošenja odluke, odnosno Izjave bilo poznato da je direktor Salami Aurel ujedno i član uprave Žito d.o.o., odgovara da joj je to bilo poznato, te da je ta činjenica uzeta u obzir prilikom odlučivanja te da je bilo ujedno i poznato da je direktor Copadia d.o.o. ujedno zaposlenik Žito d.o.o. te kako je postojalo i neslužbeno mišljenje predsjednika Glavne uprave Agrie o ovom problemu i da je ono na tragu odluke Povjerenstva.

Imajući u vidu da je riječ o sredstvima iz europskih fondova, kao i da se Odluka Povjerenstva kao i Izjava Agencije temelji i na odredbi čl. 60. Uredbe EU broj 1306/2013, to je sud prigodom odlučivanja uzeo u obzir i odredbu čl. 60. uredbe EU broj 1306/2013. Navedena odredba propisuje "Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe, niti jedna pogodnost koju predviđa sektorsko poljoprivredno zakonodavstvo ne odobrava se fizičkoj ili pravnoj osobi za koju se utvrdi da su uvjeti za stjecanje tih pogodnosti stvoreni umjetno ili suprotno ciljevima tog zakonodavstva.

Na pitanje kako treba tumačiti pojam "umjetno stvaranje uvjeta", kao i treba li tumačiti odredbu čl. 4. st. 8. Uredbe broj 65/2011 (napomena: tekst navedenog članak je identičan tekstu čl. 60. Uredbe EU broj 1306/2013) koji predviđa da se nikakva financijska potpora ne dodjeljuje kandidatima/korisnicima potpore ako se utvrdi da su umjetno stvorili uvjete potrebne za dobivanje potpore i na taj način za stjecanje prednosti koja nije u skladu s ciljevima programa potpore, Europski sud je odgovorio u predmetu C-434/2012- Slancheva sila.

Europski sud je na postavljena pitanja odgovorio: kako čl. 4. st. 8. Uredbe EU- a o utvrđivanju detaljnih pravila vezano za primjenu postupka kontrole, kao i uvjeta višestruke sukladnosti u vezi s mjerama ruralnog razvoja treba tumačiti na način da uvjeti njegove primjene zahtijevaju postojanje objektivnog i subjektivnog elementa. U skladu s prvim od tih elemenata, na sudu je da uzme u obzir objektivne okolnosti konkretnog slučaja koje omogućuju zaključak da se cilj koji postavlja program potpore iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) ne može ostvariti. U skladu s drugim elementom, na sudu je da uzme u obzir objektivne dokazane elemente koji omogućuju zaključak da je umjetnim stvaranjem uvjeta potrebnih za dobivanje isplate na ime potpore kandidat za tu isplatu isključivo namjeravao steći prednost koja nije u skladu s ciljevima tog programa. U tom smislu, sud može utemeljiti svoju odluku ne samo na elementima poput pravne, ekonomske i/ili osobne veze između osoba uključenih u slične investicijske projekte nego i na pokazateljima koji svjedoče o postojanju namjerne koordinacije među tim osobama.

Europski sud ujedno navodi kako čl. 4. st. 8. Uredbe broj 65/2011(koji je tekstom identičan čl. 60. Uredbe broj 1306/2013) treba tumačiti na način da mu se protivi to da se zahtjev za plaćanje na ime programa potpore iz EPFRR-a odbije samo zbog toga što investicijski projekt, koji je kandidat za potporu iz tog programa, nema funkcionalnu samostalnost ili što postoji pravna veza između kandidata za tu potporu, a da nisu uzeti u obzir drugi objektivni elementi konkretnog slučaja.

Polazeći od tumačenja Europskog suda glede umjetno stvorenih uvjeta i mogućnosti isplate potpore, a imajući u vidu utvrđenja u ovom konkretnom postupku, sud je utvrdio:

– da je tužitelj u sklopu grupacije Žito d.o.o. održao prezentaciju i savjetovanje u Agenciji kao i Ministarstvu poljoprivrede glede projekata s kojima se namjerava javiti na budući natječaj, da je prezentirao sve podatke glede povezanosti društava i da su svi projekti pozitivno ocijenjeni. Svjedok Tomislav Petrović na pitanje zastupnika tuženika ističe kako su na tom sastanku (u Ministarstvu) pozitivno ocijenili projekte sukladno Pravilniku, jer da se radilo o više korisnika svaki sa svojim različitim projektom i da su udovoljavali uvjetima za javljanje na natječaj, te ističe da su u tom trenutku imali podatke da je riječ o povezanim i ovisnim društvima, a što nije bilo suprotno Pravilniku,

– svjedok Damir Penavin, zaposlenik tužitelja iskazuje da kada su krenuli u izgradnju projekta budući da je riječ o velikom projektu, pristupili su detaljnim izvidima i istraživanjima kako bi se mogli prijaviti za natječaj za operaciju 4.2.1. te izvidjeli koju dokumentaciju moraju prikupiti i priložiti. S tim u svezi izvršili su pripreme i prikupili puno informacija te su zatražili razgovor u Agenciji radi razjašnjenja određenih pitanja te im je 17. prosinca 2014. u Agenciji i bio dogovoren sastanak na koji je ispred agencije došla gospođa Jelena Tomić Jović. Na tom sastanku su prezentirali projekt te su jasno naznačili da je riječ o društvu koje se nalazi u grupaciji Žito d.o.o. da je vlasnički povezano s tim Društvom i tom prigodom su dobili informaciju, odnosno nije takav projekt negativno ocijenjen, ali su ih dodatno uputili na Ministarstvo poljoprivrede da se još raspitaju o tom projektu. U Agenciji su, osim strukture vlasništva pokazali i skicu čestice na kojoj će se vršiti građenje iz koje se vidjelo kako će građevine izgledati na terenu i da je riječ o susjednim česticama i da će svaki projekt biti zaseban i posebno odvojen,

– da se tužitelj javio na natječaj u sklopu programa ruralnog razvoja RH i to za potporu za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda,

– da od trenutka savjetovanja u Agenciji i Ministarstvu do trenutka završetka projekta tužitelj ništa nije promijenio u svojem projektu,

– da je utvrđeno kako je riječ o tehnološki samostalnom projektu, koji je sačinjen prema najvišim standardima struke, za proizvodnju kobasica i salama, kako je to utvrdio i vještak prehrambeno tehnološke struke prof. dr. sc. Tomislav Petrak: “Pogon je cjelovit, s potrebnom infrastrukturom i tehničko-tehnološkom ustroju u proizvodnji. Pogon je jedan od

najsuvremenijih koje je vještak vidio u svojoj dugogodišnjoj praksi od prilaznih puteva koji se ne križaju (time je izbjegnuta križna kontaminacija “cross contamination” u stručnom žargonu) do suvremenih tehnoloških rješenja u proizvodnji u zgradi koja ima neposredna pristup dovođenja i odvođenja sirovine odnosno gotovog proizvoda, a koja je izgrađena u skladu s građevinskom i

ostalom operativom sukladno proizvodnom procesu proizvodnje. govoreći o higijenskim i tehničko-tehnološkim parametrima pogon je izgrađen u skladu sa zahtjevima HACCP sustava”,

– da tijela sustava kontrole koje je angažirala Agencija nisu utvrdila nikakve nepravilnosti i svjedok Mario Sabljic iskazuje:” Na pitanje pun. tužitelja je li riječ o jednom projektu ili tri zasebna projekta odgovara da se radi o tri zasebna projekta svaki sa svojom tehnologijom koji nisu međusobno funkcionalno povezani”. Svjedokinja Željka Cimernan iskazuje kako je “od strane MUP-a zatražena dodatna provjera radi li se o tri samostalna projekta ili o jednom projektu koji je naknadno podijeljen, te je utvrđeno da je inicijalno bilo zamišljeno kao tri samostalna projekta i da se radi o tehnički samostalnim projektima.”

U odnosu na subjektivne elemente, sud je utvrdio kako se iz utvrđenih objektivnih elemenata ne može zaključiti kako je tužitelj umjetno stvorio uvjeta i to isključivo s namjerom da stekne prednost pri dodjeli potpore. Naime, kako je već rečeno grupacija Žito d.o.o., uključujući i tužitelja je predstavila program i projekte u Agenciji i Ministarstvu i isti su pozitivno ocjenjeni. Svjedokinja Jelena Tomić Jović nedvojbeno iskazuje: “Što se tiče mjere 4.2. pravo javiti se na natječaj imali su svi i nije bio predviđen samo za srednje i male poduzetnike, nego veliki poduzetnici pogotovo u preradi imali su po prvi puta priliku javiti se na takav natječaj.” Dakle, ne stoji tvrdnja tuženika i Agencije kako se natječaj odnosio isključivo na male i srednje poduzetnike. Ne stoji niti tvrdnja glede sredstava jer je po tvrdnji svjedokinja Jović Tomić kao i drugih svjedoka bilo razvidno kako ” se na kraju pokazalo da je bilo dostatno sredstava za sve prijavljene projekte.”

Svjedok Tomislav Petrović, zaposlen u Ministarstvu poljoprivrede iskazuje “kako su na tom sastanku pozitivno ocijenili projekte sukladno Pravilniku jer da se radilo o više korisnika svaki sa svojim različitim projektom i da su udovoljavali uvjetima za javljanje na natječaj, te ističe da su u tom trenutku imali podatke da je riječ o povezanim i ovisnim društvima, a što nije bilo suprotno Pravilniku.”

Svjedok Marko Pipunić navodi “da je kao poduzetnik ušao u ideju da napravi brend, odnosno da napravi viši nivo obrade svinje i to na način da tu svinju iskoristimo u proizvodima koji se mogu prodati vani u Europi, u smislu salama, pršuta, suhomesnatih proizvoda, te trajnih proizvoda. Imajući to u vidu, odlučili su ući u taj projekt, pa kako slično nije ništa postojalo u Hrvatskoj, otišli su u Italiju, jer su tamo postojali takvi pogoni i tamo su vidjeli tehnologiju i način kako se rade ti proizvodi. Ujedno su tamo i utvrdili kako postoje firme koje kupuju od ovih prethodnih i vrše samo narezivanje i distribuciju tih gotovih proizvoda. Odlučili su napraviti takve pogone i s obzirom da su imali zemljište u Čepinu napravili su četiri odvojena društva i četiri odvojena pogona.” Ideja – cilj projekata je cijelu svinju prodati van Hrvatske, odnosno EU u obliku finalnog proizvoda, u obliku proizvoda više vrijednosti. Ističe kako su u Italiji platili ljude da im pripreme tehnološke projekte. Iskazuje kako je on osobno – Marko Pipunić ustvari započeo s idejom i projektima i da ih je prenio na novoosnovane firme. Kao poduzetnik, a imajući u vidu da se nalazi u poljoprivrednom kraju odlučio je krenuti u projekte prerade na način da se više iz Slavonije ne izvozi živa svinja i mlijeko te da se spasi Čepinska uljara i to da se krene u izgradnju pogona gdje će se ta svinja preraditi u što više gotovih proizvoda te u proizvodnju sireva. U tom smislu su istraživali europsko tržište i utvrdili kako naši proizvodi nisu prepoznatljivi na tom

tržištu kao talijanski i španjolski te su otišli u Italiju radi informiranja što bi bilo dobro i kako ulagati. Informacije koje su dobili u Ministarstvu da i povezana društva mogu sudjelovati u natječaju kao i da to mogu i veliki, a ne samo mala gospodarstva tako su krenuli u izradi četiri projekta za četiri samostalna projekta za proizvodnju različitih proizvoda za koje su smatrali kako će biti više dodatne vrijednosti i da će biti prihvatljivi za Europsku uniju.”

Ujedno iskazuje ” da je 2104. prezentirao kako Slavonija izgleda tada, a kako očekuje da će izgledati proizvodi iz Slavonije i ti proizvodi se sada pod markom Dobro s naznakom da su iz Slavonije i Osijeka, prodaju na hrvatskom tržištu. Ujedno je na prezentaciji rekao da je zaradio dovoljno novaca i da to radi za status i odgovornosti prema zajednici u kojoj živi i da radi za mlade koji su toga ljeta plesali quadrilu u Osijeku”.

Cijeneći sve izvedene dokaze, kako svaki dokaz ponaosob tako i sve dokaze u međusobnoj vezi, imaju u vidu i objektivne i subjektivne elemente konkretnog slučaja, sud je utvrdio kako tužitelj nije stvorio umjetne uvjete da bi ostvario veću potporu i stjecanje koristi i prednosti. Sud je utvrdio kako se programom tužitelja i izgradnjom pogona za proizvodnju salama i kobasica ostvaruju i ciljevi, kako nacionalnog tako i europskog sektorskog poljoprivrednog gospodarstva. Ciljevi sektorskog poljoprivrednog gospodarstva definirani su odredbom čl. 3. st. 1. Zakona o poljoprivredi (“Narodne novine” broj 30/15) i to: poticanje konkurentnosti poljoprivrede, među ostalim, i kroz višenamjensku i tehnološki inovativnu proizvodnju prilagodljivu klimatskim promjenama te tehnološki moderniziranu prehrambeno-prerađivačku industriju; osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena uz provedbu načela zaštite okoliša i prirode te očuvanje genetskih izvora, postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoje gospodarstva i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta. Naime, sud je utvrdio kako se upravo programom tužitelja ostvaruju ti ciljevi: proširiti poljoprivrednu aktivnost, sačiniti proizvode s povećanom vrijednošću, promicati zapošljavanje u ruralnim dijelovima – Slavoniji, a pogotovo imajući u vidu, to je kasnije i javno objavljeno da su slavonske županije najnerazvijeniji i najsiromašniji dio Europske Unije.

Pri tome je sud imao u vidu kako niti jedno angažirano tijelo nije našlo neku nepravilnost, a pozivanje Agencije kako je plaćanje izvedenih radova izvršilo Žito d.o.o. umjesto tužitelja, ne može se smatrati odstupanjem od projekta koje bi ukazivalo na nepravilnosti. Naime, u situaciji kada je potrebno platiti izvođačima, a kredit HAVOR-a kasni s odobravanjem i isplatom, a niti Agencija ne vrši plaćanje, jedini logičan izbor je pozajmica od društva Žito d.o.o. U tom smislu je i svjedokinja Jović Tomić i izjavila ” Dodaje da sa strane njezine struke Žito d.o.o. ima konsolidirana financijska izvješća i da temeljem te činjenice nije mogla zaključiti da se radi o nepravilnosti, jer je to uobičajena praksa i radilo se o mosnom financiranju, te je to po njoj prihvatljivo.”

Svakako je potrebno napomeni i istaknuti kako je tužitelj sve odradio transparentno, unaprijed izložio poziciju i situaciju kako Ministarstvu tako i Agenciji, sve te podatke unio u prijavu za natječaj i do završetka izgradnje ništa nije mijenjao. Stoga se tvrdnje tuženika i umješača, kako je postupanje tužitelja odnosno društva Žito d.o.o.usmerena isključivo na stjecanje prednosti i koristi od potpora ukazuje, neosnovanim. Naime, društvo Žito d.o.o. nije neposredno prije natječaja, a poslije razgovora u Agenciji i Ministarstvu osnovalo nova društva i njih prijavilo kako nosioce projekata, kako to tvrdi umješač i tuženik.

Naime, sud je utvrdio kako je u konkretnom slučaju riječ o arbitrarnosti prigodom donošenja sporne Izjave Agencije. Po pravnom stavu ovoga suda arbitrarnim se može ocijeniti pojedinačni akt pri čijem je donošenju njegov donositelj bez razboritih ili bez ikakvih razloga odstupio od ustaljene prakse, nije uzeo u obzir očigledno mjerodavan propis ili je mjerodavni propis pogrešno protumačio i primijenio, na način i u mjeri koja konkretni pojedinačni akt čini neprihvatljivim. Slijedom navedenoga, ona obrazloženja odluka nadležnih tijela – Povjerenstva i Agencije u konkretnom slučaju, koja ne sadrže ozbiljne, relevantne i dostatne razloge svoje ocjene upućuju na zaključak o arbitrarnosti tako donesenih odluka u postupovnom i/ili materijalno pravnom smislu. Razvidno je kako Agencije, iako je prethodno dobila upute od Europske komisije na sastanku 19. srpnja 2016. po njima nije postupila. Nije unaprijed pozvala tužitelj i izvijestila ga o mogućim sumnjama i dala mu mogućnost očitovanja o istima, a nakon provedenih provjera, bez mogućnosti sudjelovanja tužitelja, i utvrđenja ih tijela kako ne postoje nepravilnosti, donijela odluku, suprotnu svim utvrđenim činjenicama.

Primjenjujući navedena pravila na konkretan slučaj, u ovom postupku zadaća suda bila je utvrditi može li se način na koji je u konkretnom slučaju proveden postupak odlučivanja o postojanju nepravilnosti odnosno način na koji je Agencija obrazložila svoju Izjavu smatrati arbitrarnim, te je li takvim postupanjem povrijeđeno pravo korisnika na potporu.

Polazeći od utvrđenoga kao i izjave svjedokinje Željke Cimernam " Dana 7. srpnja 2016. bio je sastanak u DORH-u gdje su izložene činjenice i od strane MUP-a je zatražena dodatna provjera da li se radi o tri samostalna projekta ili o jednom projektu koji je naknadno podijeljen, te je utvrđeno da je inicijalno bilo zamišljeno kao tri samostalna projekta i da se radi o tehnički samostalnim projektima. Na sastanku je donesena odluka da Agencija mora donijeti odluku neovisno o utvrđenjima DORH-a, MUP-a i Porezna uprava." kao i izjave svjedoka Marija Sablića i Ive Dolića, članova Povjerenstva da ne znaju na temelju koje odredbe čl. 28. Pravilnika je donesena Odluka Povjerenstva, kao i da su Odluku donijeli unatoč tome što niti jedno tijelo nije utvrdilo nepravilnosti, a da je Agencija svoju Izjavu utemeljila na istim izvješćima i odluci Povjerenstva, da je utvrđeno kako se radi o projektu društva Žito d.o.o., iako se to društvo uopće nije javilo na natječaj, sud je utvrdio kako postupanje Agenciji pri donošenju sporne Izjave nije pravilno i zakonito, odnosno da je riječ o arbitrarnom postupanju i da stoga niti Izjava nije pravilna i zakonita odnosno nije niti prihvatljiva.

Razvidno je kako Agencije, iako je prethodno dobila upute od Europske komisije na sastanku 19. srpnja 2016. po njima nije postupila. Nije unaprijed pozvala tužitelja i izvijestila ga o mogućim sumnjama i dala mu mogućnost očitovanja o istima, a nakon provedenih provjera, bez mogućnosti sudjelovanja tužitelja, donijela odluku, suprotnu svim utvrđenim činjenicama.

Svakako je potrebno istaknuti i izjavu svjedoka Krunoslava Zmajića, iz koje se može dobiti odgovor na pitanje zbog koji je razloga i pokrenuta procedura utvrđivanja nepravilnosti kod tužitelja i razlozi odbijanja isplate već dodijeljenih sredstava. Iz te izjave logično se nameće zaključak kako je riječ o namjeri da se tužitelja osujeti u dobivanju sredstava potpore, a u iskazu svjedoka navedenih razloga i motiva.

– je li tužitelj dokazao postojanje pretpostavki za naknadu štete?

Predmet ovoga spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 38.482.500,00 kn s pripadajućim zateznim kamatama. Tužitelj drži da mu utuženi iznos pripada na ime naknade štete koju trpi zbog nepravilnog rada i postupanja Agencije i zbog toga ostvarene izmakle koristi.

Stoga je u konkretnom slučaju tužitelj trebao dokazati da je upravo zbog nepravilnog rada Agencije, odnosno u adekvatnoj vezi s time, bio spriječen u povećanju svoje imovine i da time trpi utuženu izmaklu korist, dakle da je za tu izmaklu korist odgovorna Agencija i s tim u vezi i tuženik. To je trebao dokazati polazeći i od shvaćanja o načelu uzročnosti između štetne radnje kao uzroka i štete kao posljedice. Od više uzroka koji mogu biti u bližoj ili daljoj vezi s nastalom štetom sud je uzeo u obzir onaj koji je pravno relevantan jer je adekvatan i tipičan. Tipičan je onaj uzrok koji redovno dovodi do određene štete, a za koji, životno iskustvo pokazuje da uzrokuje određene štetne posljedice. Isključuju se svi događaji koji su na određeni način ušli u kompleks uzroka koji su prethodili šteti, a nisu tipični za nastanak štete.

Sud je utvrdio kako su ispunjenje pretpostavke iz čl. 1046. u vezi čl. 1089. ZOO-a, da je tužitelju nastala šteta u vidu izmakle koristi nepravilnim postupanjem Agencije. Naime, cijeneći sve izvedene dokaze sud je utvrdio kako iz provedenih dokaza proizlazi postojanje prijeporne i za odgovornost tuženika potrebne uzročne veze između ponašanja Agencije i utužene izmakle koristi tužitelja u utuženoj visini. Naime, svojim postupanjem Agencija je spriječila povećanje imovine tužitelja, gubitkom koristi koju bi izvjesno ostvario da je Agencija postupala pravilno i zakonito, te je i utvrdio da postoje i sve opće pretpostavke odgovornosti tuženika za štetu: subjekt obveznog odnosa odgovornosti za štetu, štetna radnja, protupravnost štetne radnje te uzročna veza između štetne radnje i štete.

U postupku je utvrđeno kako je postupanje Agencije bilo neprihvatljivo i da zbog toga Izjava o poništenju obveze od 1. kolovoza 2016. nije pravilna i zakonita. Naime, sud je utvrdio da je postupanje Agencije prilikom donošenja sporne Izjave nepravilno, odnosno arbitrarno i time neprihvatljivo i da je upravo zbog nezakonitog odbijanja isplate potpore tužitelju nastala šteta u visini od 38.482.500,00 kn koliko mu je bilo prethodno dodijeljeno na ime potpore.

Navode i tvrdnje umješaka (Agencije) kako zbog svoje odluke i pravnog stava ne može biti odgovoran za štetu, sud je ocijenio neosnovanim, jer je u postupku utvrdio da se Izjava agencije ne temelji na uobičajenoj i razboritoj ocjeni činjenica i primijeni materijalnog prava.

Sud je dakle utvrdio postojanje protupravne radnje Agencije, koja je imala izravan utjecaj na štetu na način da je tužitelju uskraćena isplata potpore u iznosu navedenom u Odluci o dodjeli sredstava potpore od 25. rujna 2015., odnosno u iznosu od 38.482.500,00 kn.

U odnosu na visinu štete, vještak građevinske struke, čiji je nalaz sud prihvatio kao pravilan i stručan te je vještak odgovori na sva pitanja i primjedbe stranaka, utvrdio da je vrijednost ulaganja tužitelja u iznosu od 98.766.753,03 kn, odnosno da je 50 % prihvatljivih troškova daleko više od zatraženih 38.482.500,00 kn. Pri tome je sud imao u vidu da je tužitelju na ime predane dokumentacije odobrena potpora u utuženom iznosu i da tužitelj glede dokumentacije ništa nije mijenjao sve do dovršetka objekta. Dakle, i Agencija je procijenila kako tužitelju na ime potpore za konkretan projekt pripada pravo na iznos od 38.482.500,00 kn, pa kako tužitelj nije promijenio niti jedan detalj u odnosu na prijavu, to bi po logici stvari bio isplaćen navedeni iznos na ime potpore.

U odnosu na ostale tvrdnje te zahtjeve tuženika kao i umješaća za izvođenjem dokaza o utvrđivanju štete, napominje se kako isti odbijeni, jer nisu od važnosti za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari. Naime, tuženik i umješać u ovom postupku predlažu dokaze koji se odnose na utvrđivanje sadašnjeg stanja stvari odnosno stanje stvari nastalo poslije donošenja Izjave o neprihvatanju obveza od 1. kolovoza 2016. Kako je to već navedeno, niti jedan od događaja koji je nastao poslije donošenja navedene Izjave nije mogao utjecati na nepravilno postupanje Agencije i donošenje nepravilne odluke. Pri tome sud imao u vidu kako se prigovori i prijedlozi tuženika i umješaća odnose primjerice, da vještak građevinske struke nije priložio sve ugovore izvođača radova, nego samo prve stranice, koji su datumi ponuda i zaključenja ugovora, datumi narudžbenica i slično.

Ujedno, sud nije prihvatio kao relevantne tvrdnje tuženika iz podneska od 9. travnja 2018. (list 829. do 849.) upravo iz razloga što je sud ocijenili da njima tuženik komentira sadašnje stanje stvari, a pri tome gubi iz vida da je tužitelju uskraćena potpora i da je tužitelj projekt završi na način kako mu je nalagala tadašnja financijska situacija i da upravo zbog odbijanja isplate potpore više nije bio vezan pravilima za dodjelu potpore. Ne može Agencija, po ocjeni ovoga suda, odbiti isplatu potpore i pri tome očekivati da tužitelj i nadalje postupa kao da se ništa nije dogodilo. U ovom postupku tužitelj niti ne potražuje isplatu potpore nego štetu koju je pretrpio zbog nepravilne odluke i postupanja Agencije. Stoga sud nije prihvatio prijedloge tužitelja i umješaća za izvođenje dodatnih vještačenja i dokaza jer su ti prijedlozi stavljeni, prvo nakon zaključenja prethodnog postupka, a tužitelj ničim nije dokazao da je bio spriječen to predložiti u prethodnom postupku. Sud je pošao od načela jednakosti stranaka, pa bez obzira što je u pitanju Republika Hrvatska kao stranka u postupku i na nju se u cijelosti odnose postupovna pravila. Umješać se pridružio naknadno pa je morao parnicu primiti u stanju u trenutku mijesanja.

Drugo, što se tiče dopunskog vještačenja po vještaku prehrambeno tehnološke, građevinske i financijske struke, taj prijedlog je sud odbio kao neosnovan, a sve imajući u vidu sadržaj Izjave o poništenju obveze, te utvrđenja kako se ta Izjava ne temelji na točki 28. st. 4.a) Pravilnika. Naime, Agencija se u Izjavi ne poziva na negativan nalaz kontrole na terenu kada je utvrđena nepravilnost koja prelazi 50 posto ukupne vrijednosti projekta, već se poziva, a kako je to tijekom ovog postupka i utvrđeno, na umjetno stvorene uvjete. Kako tužitelj potražuje štetu upravo u iznosu koji mu je bio prethodno dodijeljen pa uskraćen to nije bilo niti potrebe za financijskim vještačenjem, a niti utvrđivanjem 50 % vrijednosti, jer je vještak građevinske struke, utvrdio da je vrijednost ulaganja tužitelja u iznosu od 98.766.753,03 kn, a sud je prihvatio utvrđenja vještaka u cijelosti.

U odnosu na dokaze, kako je sada označena omotnica salama i pršuta, sud nije izvodio dokaze jer je riječ o sadašnjem stanju stvari i kako je to već navedeno, a imajući u vidu kako tužitelj nije ostvario potporu, to nije niti vezan pravilima iz natječaja, a osim toga zbog neisplate potpore morao se prilagoditi novonastaloj situaciji. Ali je, vještačenjem po vještaku prehrambeno tehnološke struke, kao i građevinskom vještaku utvrđeno kako je riječ o samostalnom pogonu s vlastitim ulaznim sirovinama i gotovim proizvodom. U svakom slučaju, ovaj sud smatra općepoznatim da je tehnologija proizvodnje pršuta, salama i kobasica različita i da su zbog toga i gotovi proizvodi različiti. Kako će se isti pakirati stvar je proizvođača i potreba tržišta, ali to ne dokazuje tvrdnju tuženika i Agencije da je riječ o jednom te istom pogonu i jednom proizvođaču.

Cijeneći sve izvedene dokaze, te imajući u vidu sve navedeno sud je utvrdio kako je tužiteljjev zahtjev za naknadom štete u iznosu od 38.482.500,00 kn osnovan, odnosno da je tužitelj u postupku dokazao sve zakonske pretpostavke za naknadu štete, izmakle koristi, koju je po redovitom tijeku stvari opravdano očekivao, jer ništa nije mijenjao u projektu niti je poduzimao neke druge radnje, pa je stoga valjalo zahtjev prihvatiti kao osnovan i naložiti tuženiku naknadu te štete.

Sud je tužitelju priznao i zatezne kamate na temelju odredbe čl. 1086. u vezi čl. 29. st. 1 i 2. ZOO-a. Tužitelju su priznate zatezne kamate i to u visini stope zakonske zatezne kamate koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a ne uvećano za pet postotnih poena, kako je to tužitelj zatražio, jer je u konkretnom slučaju riječ o tražbini iz naknade štete, a ne iz ugovora. Stoga je tužiteljjev zahtjev za isplatu kamate preko visine propisane stope uvećane za tri postotna poena odbijen kao neosnovan.

U odnosu na sve ostale brojne prijedloge i zahtjeve tuženika kao i umješača za izvođenjem dokaza sud je odbio kao neosnovane, jer isti po ocjeni ovoga suda nisu bitni za donošenje odluke u ovom sporu, jer se njima u pravilu predlažu dokazi koji se odnose na utvrđivanje stanja i činjenica nastali poslije donošenja Izjave o poništenju obveza od 1. kolovoza 2016.

Odluka o trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst i 25/13, dalje: ZPP). Visina troškova određena je prema odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 69/93, 87/93, 16/94, 11/96 i 91/04, 37/05, 59/07 i 148/09, dalje: Ot) i Tarife sudskih pristojbi iz Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03 – pročišćeni tekst i 125/11).

Tužitelju su priznati troškovi za sastav tužbe (tbr. 7. t. 1. Ot) u iznosu od 100.000,00 kn, trošak zastupanja na ročištu (Tbr. 9. t.1. Ot) od 5. srpnja 2017., od 21. rujna 2017. od 7. studenog 2017., od 10. travnja 2018. i od 20. srpnja 2018., u iznosu od po 100.000,00 kn i trošak zastupanja (Tbr. 9. t. 2. Ot) na ročištu od 6. lipnja 2017. u iznosu od 50.000,00 kn, te trošak sastava podneska (Tbr. 8. t. 1. Ot) od 18. rujna 2017., od 22. ožujka 2018. i od 2. srpnja 2018. u iznosu od po 100.000,00 kn, odnosno parnični trošak u iznosu od 950.000,00 kn, sve uvećano za pripadajući PDV u iznosu od 237.500,00 kn te trošak sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn i na presudu u iznosu od 5.000,00 kn kao i trošak vještačenja u iznosu od 45.000,00 kn, odnosno ukupan parnični trošak u iznosu od 1.242.500,00 kn.

Tužitelju nisu priznati troškovi sastava podneska od 5. linja 2017. u zatraženom iznosu od 100.000,00 kn uvećano za PDV, jer je taj podnesak punomoćnik tužitelja predao na ročištu od 6. lipnja 2018. pa je mogao usmeno izložiti sve što piše u podnesku. Stoga je sud priznao samo jednu radnju odnosno zastupanje na ročištu. Nisu niti priznati zatraženi troškovi sastava podneska od 29. rujna 2017., od 20. rujna 2017. i od 13. prosinaca 2017. u iznosu od po 500,00 kn uvećano za PDV, jer to po svom sadržaju nisu bili nužno potrebni podnesci. Tužitelju nisu niti priznati troškovi za sastav podneska od 9. travnja 2018. i od 10. svibnja 2018. u zatraženom iznosu od po 100.000,00 kn uvećano za PDV, jer je sud utvrdio da tužitelj u tim podnescima ponavlja već rečeno tijekom postupka. Tužitelju nisu niti priznati zatraženi troškovi zastupanja na ročištu od 6. lipnja 2017. u iznosu od 100.000,00

kn uvećano za PDV, nego je priznat trošak od 50.000, kn u smislu odredbe Tbr.8.t.2 Odvjetničke tarife, jer se na tom ročištu nije posebno raspravljalo o glavnoj stvari i isto je odgođeno. Cijeneći koji su troškovi bili nužno potrebni za vođenje ovoga spora, u smislu odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a, sud je zahtjev tužitelja za naknadu troškova u ukupnom iznosu od 509.375,00 kn odbio kao neosnovan.

Sijedom izloženog odlučeno je kao u izreci.

U Osijeku 27. kolovoza 2018.

Zapisničar: S u d a c

Snježana Andrijanić mr. sc. MIRJANA BARAN

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka može uložiti žalbu Visokom trgovačkom sudu RH u Zagrebu u roku od 8 dana pisano u 4 primjerka putem ovog suda.

DNA:

1. pun. tužitelja uz rješenje o pristojbi na presudu
2. ŽDO Osijek za tuženika
3. pun. umješčača
4. odlučeno presudom
5. nalog računovodstvu suda da isplati
 - vještaku Respekt – ing d.o.o. iznos od 25.000,00 kn
 - vještaku Tomislavu Petraku iznos od 20.000,00 kn
6. kal. 15.09. 2018.